

Ολιγόλεπτη εξέταση

Όνοματεπώνυμο: _____

Κείμενο: Ραψωδία ε, 165-211

- 165 Μίλησε κι αναχώρησε ο κρατερός Αργοφονιάς. Κι εκείνη, σεβαστή νεράιδα, πήγε να βρει τον μεγαλόψυχο Οδυσσέα, στην προσταγή του Δία υπάκουη. Τον βρήκε εκεί να κάθεται στο περιγιάλι, ούτε στιγμή δεν στέγνωσαν τα μάτια του απ' το κλάμα, έλιωνε η γλυκιά ζωή του απ' τον κημό του γυρισμού, κι οδύρονταν,¹
- 170 αφού καμιά χαρά δεν του έδινε τώρα η νεράιδα. Τις νύχτες αν κοιμότανε μαζί της στο βάθος της σπηλιάς, το 'κανε απ' ανάγκη· το 'θελε εκείνη, εκείνος όχι. *Τις μέρες όμως τις περνούσε κρεμασμένος σε βράχια κι ακρωτήρια, τα σωθικά του τρώγοντας με δάκρυα, στεναγμούς και λύπες,*
- 175 *με μάτια βουρκωμένα, συλωμένα πάντα στο άκαρπο πέλαγος.* Κοντά του στάθηκε αρχοντική η θεά και τον προσφώνησε: «Δύσμοιρε, δεν έχεις λόγο πια να οδύρεσαι, να χαραμίζεις τη ζωή σου με το κλάμα. Το πήρα απόφαση, θα σε κατευοδώσω.² Εμπρός λοιπόν, πελέκησε μακριά μαδέρια, συνάρμοσέ τα
- 180 με καρφιά και φτιάξε μια σχεδιά³ πλατιά· στήριξε πάνω της ψηλά δοκάρια, να σε ταξιδέψει στο γαλάζιο πέλαγος. Εγώ σου δίνω ψωμί, νερό και κόκκινο κρασί, να 'χεις να ζεις, να μην πεθάνεις απ' την πείνα. Κι ακόμη ρούχα θα σε ντύσω και πίσω σου θα στείλω ούριο άνεμο, ώστε να φτάσεις στην πατρίδα σου χωρίς μεγάλη βλάβη, αν βέβαια το θελήσουν και οι ουράνιοι θεοί, όσοι με ξεπερνούν στη γνώση και στην πράξη.»
- 185 Ρίγησε που την άκουσε πολύπαθος και θείος, ύστερα μίλησε ο Οδυσσεύς, και πέταξαν τα λόγια του σαν τα πουλιά: «Το βλέπω· άλλο, θεά, έχεις στον νου σου, όχι τον γυρισμό μου· που με παρακινείς με μια σχεδιά να περάσω το μέγα κύμα της θαλάσσης, τόσο αποτρόπαιο και φοβερό, που μήτε ισόρροπα και γρήγορα καράβια να το περάσουν δεν μπορούν, κι ας έχουν πίσω τους πρίμο το αγέρι του Διός.
- 190 Σ' το λέω, εγώ δεν πρόκειται ν' ανέβω σε σχεδιά, αν πράγματι εσύ δεν το 'χεις αποφασισμένο. Εκτός κι αν δέχεσαι τον μέγα όρκο να προφέρεις, πως άλλο πια κακό δεν σκέφτεσαι για μένα.»
- 195 Όπως τον άκουσε η Καλυψώ, αρχοντική θεά, του χαμογέλασε, το χέρι της απλώνει και τον χάιδεψε, μετά μιλώντας είπε: «Ω, παραείσαι πονηρός κι όχι μονάχα ξύπνιος, που τόλμησες να ξεστομίσεις τέτοιο λόγο. Λοιπόν, ορκίζομαι σ' αυτή τη γη και στον απέραντο ουρανό που μας σκεπάζει, στο κατακόρυφο νερό της Στύγας⁴ [...]:
- 207 αληθινά δεν σκέφτομαι κακό για σένα· όσα στον νου μου έχω και στοχάζομαι, θα τα σκεφτόμουν και για μένα, αν τύχαινε την ίδια να με βρει παρόμοια ανάγκη. Σ' το βεβαιώνω:
- 210 είναι καλόγνωμος ο νους μου, δεν κρύβω μες στα στήθη καρδιά από σίδηρο, σπλαχνίζομαι κι εγώ.»

ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ – Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Ερωτήσεις

1. Πώς περνάει τη ζωή του ο Οδυσσέας στο νησί της Καλυψώς και ποια συναισθήματα κυριαρχούν μέσα του; (3 Μονάδες)

2. Για ποιους λόγους η Καλυψώ παρουσιάζει τον νόστο του Οδυσσέα ως δική της απόφαση; (3 Μονάδες)

3. Γιατί αρχικά ο Οδυσσέας αμφιβάλει για όσα του έχει ανακοινώσει η Καλυψώ και τι δείχνει αυτό για τον χαρακτήρα του; (3 Μονάδες)

4. Να σημειώσετε αν οι παρακάτω προτάσεις είναι σωστές (Σ) ή λανθασμένες (Λ). (3 Μονάδες)

- Η Καλυψώ θα δώσει στον Οδυσσέα ένα καράβι για να φύγει από την Ωγυγία.
- Ο Οδυσσέας αγαπάει την Καλυψώ όσο τον αγαπάει κι εκείνη.
- Η Καλυψώ εγγυάται στον Οδυσσέα ότι θα φτάσει στην Ιθάκη χωρίς προβλήματα.
- Ο Οδυσσέας θα έχει μαζί του προμήθειες, κατά τη διάρκεια του ταξιδιού από την Ωγυγία προς την πατρίδα του.

5. Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με τις κατάλληλες λέξεις. (3 Μονάδες)

- Η _____ του Οδυσσέα θα είναι κατασκευασμένη από μακριά _____.
- Η Καλυψώ χαρακτηρίζει τον Οδυσσέα ξύπνιο και _____.
- Λίγο προτού συναντήσει τον Οδυσσέα, η Καλυψώ συνομιλούσε με τον _____.

6. Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α΄ με τα στοιχεία της στήλης Β΄. (3 Μονάδες)

	A
1	Αργοφονιάς
2	ούριος
3	όρκος
4	νεράιδα
5	πλατιά

	B
A	Καλυψώ
B	σχεδία
Γ	άνεμος
Δ	Ερμής
Ε	Στύγα

1	2	3	4	5

7. Να εξηγήσετε τη σημασία των παρακάτω υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου χρησιμοποιώντας μία διαφορετική λέξη. (2 Μονάδες)

«...δεν έχεις λόγο πια να οδύρεσαι...»: _____

«...πολύπαθος και θείος...»: _____

«...όσα στο νου μου έχω και στοχάζομαι...»: _____

«...σπλαχνίζομαι κι εγώ...»: _____

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΓΩΝΙΑ